í einstökum atriðum lífsins, um óaðskiljanlegt líferni, vendur einungis leitt af hendi, í samfjelagi Krists, með því að taka hann sem fyrirmynd; þessvegna vendur og að prófa alla anda, eptir Kristsanda, hann sem er hin sanna fylling allra einstakra anda — — —;

Eins og trúarfræðin útilokar öllum mannlegum skoðunum, eins vendur sjálfsfræðin að útbyggja, hinar [illegible] skoðanir, sem mótmæla kirkjulegum lærdómnum, í sama sjálfsenti. Kristur, sem Messías, hefur tign, sem einungis öðrum ber, fyrir hans nafni skulu öll knje beygja sig: Ja fullkomna honum er einginn, sem gjetur hlotið fyrirmynd lífsins — sem er með náttúrlegum gáfum, en það nær ekki með þeim, nema hann, og annar til — — —; Eins og að til er í trúarfræðinni millilærdómur, sem neitað hefur Krists Guðdóm og [illegible], og lætur hann vera [illegible] [illegible] að sama mát, og aðra, eins er til í sjálfsfræðinni [illegible] skoðun, sem ekki álítur alskatar Krist vera einann sjer, sem algjörða lífsins fyrirmynd, en leiðir þó í ljós heila [illegible] sjálfsendislegra fyrirmynda, sem ásamt Kristi, gjeti verið leiðtogar, og leiðarstjörnur sjálfsendislegs lífs. Þetta hefur einkum átt sjer stað í Kath. í lærd. um helgra manna dýrkun, og á seinni tímum í Lúth. og Kristna-[illegible], nefnil. í andadýrkuninni („Genius L.“).

Þetta eru margskonar og margvíslegar, margfjölbreytt- og algjörða-legar, eptirstöðvar, sem gleymt hafa og gleyma Kristi, sem [illegible] sinn Guðs. Kath. kirkjan lætur að vísu helga menn vera lægri en Krist; hún gjörir að vísu nokkurn greinar mun, í tign og tilbeiðslu og [illegible] sem helgum mönnum beri, en Guðdómstign Krists, enn við þeirra greinarmun og neitar [illegible], nema Guðdómstign Krists. Kristur má skipta tign sinni, milli annara, sem honum eru settir já fullkomna, og já það Kristur má draga sig í hlje; því Kath. ákalla optar helga menn enn Krist sjálfann í bænagjörðum sínum og framtaki. Þetta er náttúrlega, hinn sjálfendislega líf til hvekkjis, það [illegible] hina sjálfsendislegu kappsmuni, eptir dygð og heilagleik og draga úr eptirsókninni, eptir fyrirmynd algjörleikans; því þeim er sett hjá til eptirbreytnis, hitt heldur sjálfendislegra fyrirmynda, og hann að þeim er ekki algjört, heldur enn þeir [illegible] fyrir sig takmarkanir og ófullkomleikinn. Kath. skipta þeim sína sál, í margar stjörnur smáar, það er eins og hún þoli ekki að sjá, í einu það algjörða sjálfsendislega ljós. Hjer takmarkaða fyrirmynd, eða hver einstakur helgur maður, leiðir ekki eins hreinleika og ófullkomleika, sem fyrir sjónir, eins og þegar hin algjörða fyrirmynd, er haldið fyrir augum, það er hægra að taka honum til eptirbreytni, sem sjálfur er ófullkominn, en hinn sem algjörður, [illegible] enn ekki eins stranga. Þetta er það sem [illegible] fyrir hinni Kath. kirkju, með helgra manna dýrkuninni, og sínir það Pelag. anda. Það sem í Kath. lýsir sjer, eins og helgra manna dýrkun, hefur á seinni tímum komið fram í Protest. kirkjunni, sem andadýrkun, sem hinn frægi Strauss hefur [illegible] upp. Eptir hans skoðun er Kristur „Personifice“, hins mannlega anda. Sem einstaklingur er Kristur, sá [illegible] þann sannleika, að maðurinn [illegible] öðrum framar einstakur meðal manna. Hann er sá fyrsti, sem komið hefur upp þann sannleika, að maðurinn [illegible] í honum hefur mannkynið fyrst þekkt, tign anda sjns; þessvegna er það manns tignarlegum anda, „Genius“, sem á [illegible], í honum hefur mannkynið fyrst þekkt, tign anda sjns; — (sjómun hans hjá „Genie“) — í tilbeiðslu skiljist. Strauss [illegible] skiljist, aðrir sem tigna mannlegann anda á djúpfengnum hátt — [illegible] ekki eins og í Kath. [illegible] þetta sjálfur, sem vegsa heiðri, enn sem sje [illegible]. Eptir þessari skoðun enn það ekki eins og í Kath. [illegible] trúarinnar, sem eiga að vera fyrirmynd, heldur heti hinns veraldlega anda, þeir sem að vísindunum og menntunum lýsa [illegible] einstakanda; hann heimtar af hinum mannlega anda, en tillit til trúarinnar, sem á einhvern hátt hann [illegible] (Alex. Severus). [illegible] leiðir lífið andanns, sje trúað á. Hver við lífsins í öðrum, eiga þeir tilbeiðslu skiljist [illegible] sjálfendislega skoðun er byggð fullkomlega á heiðnum grundvelli. Hin kjörska [illegible] sjer stað á því, að hjer [illegible] hugt tillit til, hinna sjálfendislega atriða. Andanum í sinni tilbeiðslu, þeir og anda eða Genius, einginn [illegible], heldur eðli: einkjenni, sem sjálfendið [illegible] að sjálfendislegum kenningum. Hjer er ekki talað um sjálfs [illegible]

dygð eða heilagleika; skoðunin er fullkomlega heiðin, eins og guðd heiðingjar mynduðu fullkomlega hin sjálfendislega at[illegible]. Á annan stað sjá menn skarpt, þó menn nú hefðu ekki svo mjög tillit til þessa, en játuðu það, að hann framar [illegible] skarandi andi hljóti að hafa sjálfendislegt atriði, þá finna menn þó hvergi fyrir sjer, í öllum þessum kenningum, nema takmarkaðar fyrirmyndir, hina algjörðu finna menn hvergi í fyllingu sinni. Heilagleikinn og dygð, kemst ekki algjörðlega hjá neinum — með náttúrlegar gáfur — nema í [illegible] og [illegible], og í þessu lýsir sjer einkum hin sjálfendislega villa. Þegar maður á þennan hátt, hefur hringlið heila herskara, af [illegible] í fullkomnum fyrirmyndum, þá verður tvöfalt fyrir mann að leita þess allan [illegible]. Sjálfhelt óvíssu vendur mann hverja skal velja eða taka til fyrirmyndar. Ekkjert fullkomið, sjálfendislegt traust, gjetur gjefist á þessu sjónarmiði, því aungvann gjetur maður skil [illegible]. [illegible] treist, elskað og undrast, af því ófullkomleikinn, loðir við hvern einstakann. Þetta er fullkomlega gagnstætt hinu Kristilega sjónarmiði. Lærir af Krists, hafa allir heilagleikanns að kjenna fyrirmynd; að manns álpa gjetur því átt sjer stað, skilyrðislaus elska, og fullkomið traust. Þeir fullkomleikar, sem eru á [illegible] [illegible], fullkominna manna, það er á ókjendur heild hjá Kristi einum. Þessvegna gjetur sjerhver fullkominn maður, ekki gjört annað, en að líta til Krists, eins og sinnar algjörðu fyrirmyndar. Þarná mætir er því eng[illegible] [illegible] neitað, að hinum einstökundi menn, gjeti á sinn hátt verið fyrir-mynd, dæmi fullkominna manna, gjeta verkað á stjórk, og eflt fullkomnum annara í einstökum atriðum, og mörgum verkum lífsins — verið manni sína fyrirmynd. Í mörgum greinum lífsins, gjeta menn sjer og haft sama kjennara, að kjennarinnanna og fyrirmynd[illegible] — en þegar menn taka menn — og eiga að hugsa og setja menn hjá sjer elska og efsta mið lífsins og heilagleikans — þá hafa menn sjer einn kjennara, og eina elsku, eilífa, heilaga, áreiðanlega fyrirmynd, allra fyrirmynda (Matth. 23, 8).

Viðbætir, við 57. grein. §.

Lærdómurinn, um stamtemi Krists, einstakar náttúrunnar, lærdómurinn um Krists eptirbreytni. [illegible] á verk Krists = Allir hans helgu starfar — bæði líf hans og dauði, ekki einungis er Endurlausn, heldur og [illegible] upp skapun, — hljóta bæði þessi atriði, að lýsa sjer í lífi hvers kristins manns, svo að eptirbreytni Krists hafi ekki einungis þennan viðauka, sigur sjálfsdómsins — heldur og einnig, fullkominn lífsins; Er hjer einungis einungis að deyja með Kristi — heldur og að lifa, og rísa upp með honum, og eins og Kristur að [illegible] og [illegible], lokst á hendur verk sitt, og afkauk því nl. endurlausninni og endursköpuninni, og á þann hátt [illegible] afrekaði sjer sjálfendislega fullkomnun, — svo gjetur og hinn kristni maður skaplað, að sinu helgur, einungis með því móti, að hann vinni á sinn hátt að endurlausn heimsins, og endurlífgun [illegible] samkvæmt köllun sinni, taki þátt í, og haldi áfram, Krists spámannlega embætti og prestlega og kongl. embætti og tign og heilagleik — — —;

Eptirbreytni Krists vendur enn náttúrlegar einstökust, þegar hún er skoðuð eins og hluttekning í Krists verki; [illegible] [illegible] sinn lærdómi, sinn fullkomleika, sjálfendislega, með því að fullkomna verk sitt, og ef hinn kristni á að [illegible] Kristi, þá verður hann að fá hluttekning í þessu verki, eptir sinni stöðu og köllun. Alt verk lausnarans er að með tvennu móti: Á annann bóginn skepnir öll starfsemi hans, á móti valdi syndarinnar: hún er endurleysandi; bóginn skepnir öll starfsemi hans að því, þeim skapta, að byggja upp nýtt, mannlegt, Guðlegt, andlegt, líkamlegt skapandi, bjóðandi, og þó bjóðandi —. Starfi Krists hefur þá að vakfundið, lengst á móti syndinni, og þess [illegible] það hefur það mjög, að reisa við þá fallna; hafi maður nú þetta atriði, einungis fyrir augum, þá verður öll starfs[illegible]